PROPOZYCJE DOSTOSOWAŃ WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
DLA UCZNIÓW ZAGROŻONYCH DYSLEKSJĄ
ORAZ Z TRUDNOŚCIAMI W CZYTANIU I PISANIU

OGÓLNE WYTYCZNE	• nauczyciel w pracy z uczniem dostosowuje wymagania edukacyjne w zakresie wskazanym przez poradnię w opinii oraz na podstawie własnych obserwacji, • dostosowanie wymagań dotyczy głównie form i metod pracy z uczniem, zdecydowanie rzadziej treści nauczania, • dostosowanie nie może polegać na takiej zmianie treści nauczania, która powoduje obniżanie wymagań wobec uczniów z normą intelektualną, • dostosowanie wymagań nie oznacza pomijania haseł programowych, lecz ewentualne realizowanie ich na poziomie wymagań koniecznych lub podstawowych (zgodnie z zaleceniem poradni); wyznaczony zakres wiedzy i umiejętności powinien dać uczniowi szansę na sprostanie wymaganiom kolejnego etapu edukacyjnego, • w pracy z uczniem posiadającym opinię stosuje się zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i doceniania nawet niewielkich sukcesów dydaktycznych
EDUKACJA POLONISTYCZNA	• unikanie głośnego czytania nowego tekstu na forum klasy; wskazywanie wybranych fragmentów dłuższych tekstów do opracowania w domu i na nich sprawdzanie techniki czytania, • wydłużanie czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeb udzielanie pomocy w ich odczytaniu, • w miarę możliwości przygotowywanie sprawdzianów i kartkówek w formie testów, • rozłożenie w czasie czytania lektur szkolnych lub innych opracowań, zezwolenie na korzystanie z książek „mówionych”, • raczej nieangażowanie do konkursów czytania, • uwzględnianie trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem; wydłużanie czasu, instruowanie lub zalecanie przeczytania tekstu wcześniej w domu, • częstsze sprawdzanie zeszytów szkolnych ucznia,

	• ustalenie sposobu poprawy błędów, czuwanie nad wnikliwą ich poprawą, ocenianie poprawność i sposobu wykonania prac, • wydłużanie czasu na przygotowanie się do pisania dyktanda poprzez podanie trudniejszych wyrazów, a nawet wybranych zdań, które wystąpią w dyktandzie; można też dawać teksty z lukami lub pisanie z pamięci, • organizowanie dyktand sprawdzających indywidualnie, • nieomawianie błędów na forum klasy, • w przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych uczenie tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie), • udzielanie pomocy w doborze argumentów, jak również odpowiednich wyrażeń i zwrotów, • nieobniżanie ocen za błędy ortograficzne i graficzne w wypracowaniach, • podanie uczniom jasnych kryteriów oceny prac pisemnych (wiedza, dobór argumentów, logika wywodu, treść, styl, kompozycja itd.), • wydłużanie czasu na prace pisemne; sprawdzanie, czy uczeń skończył notatkę z lekcji, w razie potrzeby skracanie wielkości notatek, • w przypadku trudności z odczytaniem pracy odpytanie ucznia ustnie
EDUKACJA MATEMATYCZNA	• rozłożenie w czasie nauki tabliczki mnożenia, definicji, wzorów, częste przypominanie i utrwalanie, • dłuższe utrwalanie i dzielenie na mniejsze części materiału sprawiającego trudność, • niewyrywanie do natychmiastowej odpowiedzi, przygotowanie ucznia wcześniejszą zapowiedzią, że będzie pytany, • w trakcie rozwiązywania zadań tekstowych sprawdzanie, czy uczeń przeczytał treść zadania i czy prawidłowo ją zrozumiał; w razie potrzeby udzielanie dodatkowych wskazówek, odczytanie zadania, • w czasie sprawdzianów wydłużenie czasu na rozwiązanie zadań; można też dać uczniowi do rozwiązania w domu podobne zadania, • uwzględnianie trudności związanych z myleniem znaków działań, przestawianiem cyfr, • ocenianie toku rozumowania, nawet gdyby ostateczny wynik

	zadania był błędny, co wynikać może z pomyłek rachunkowych, • uwzględnianie w ocenie prawidłowego wyniku zadania, choćby strategia dojścia do niego była niezbyt jasna (uczniowie dyslektyczni często prezentują styl dochodzenia do rozwiązania niedostępny innym osobom, będącym na wyższym poziomie kompetencji)
EDUKACJA SPOŁECZNO-PRZYRODNICZA	• uwzględnianie trudności z zapamiętywaniem nazw, nazwisk, dat, • w czasie odpowiedzi ustnych dyskretne wspomaganie, wydłużanie czasu na przypomnienie, wydobycie z pamięci nazw, terminów, dyskretne naprowadzanie, • częstsze powtarzanie i utrwalanie materiału, • podczas uczenia stosowanie technik skojarzeniowych ułatwiających zapamiętywanie, • wprowadzanie w nauczaniu metod aktywnych, angażujących jak najwięcej zmysłów (ruch, dotyk, wzrok, słuch), • używanie wielu pomocy dydaktycznych, urozmaicanie procesu nauczania, • zróżnicowanie form sprawdzania wiadomości i umiejętności tak, by ograniczyć ocenianie na podstawie pisemnych odpowiedzi ucznia, • przeprowadzanie sprawdzianów ustnych z ławki, niekiedy nawet odpytywanie indywidualne, • częste ocenianie prac domowych
EDUKACJA MUZYCZNA, PLASTYCZNA, TECHNICZNA, WYCHOWANIE FIZYCZNE	• uwzględnianie trudności ucznia, • w miarę możliwości pomaganie, wspieranie, dodatkowe instruowanie, naprowadzanie, pokazywanie na przykładzie, • dzielenie zadania na etapy i zachęcać do wykonywania „malutkimi krokami”, • niezmuszanie do śpiewania czy wykonywania ćwiczeń sprawiających uczniowi trudność, • wydłużanie czasu na opanowanie danej umiejętności, cierpliwe udzielanie instruktażu, • niekrytykowanie, nieocenianie negatywnie na forum klasy, • podczas oceniania zwracanie uwagi przede wszystkim na stosunek ucznia do przedmiotu, jego chęci, wysiłek, przygotowanie do zajęć (materiały, niezbędne pomoce itp.), • włączać do rywalizacji tylko tam, gdzie uczeń ma szanse

	wykazać się umiejętnościami
RELIGIA	• wielokrotne tłumaczenie i wyjaśnianie zasad i reguł różnych zadań, • zezwalanie na korzystanie ze śpiewników, modlitewników, • niezmuszanie do śpiewania czy wykonywania zadań sprawiających uczniowi trudność, • uwzględnianie trudności ucznia, • w miarę możliwości udzielanie pomocy, wspieranie, dodatkowe instruowanie, naprowadzanie, pokazywanie na przykładzie, • podczas oceniania uwzględnianie przede wszystkim stosunku ucznia do przedmiotu, jego chęci, wysiłku, przygotowania do zajęć (materiały, niezbędne pomoce itp.), • ocenianie przede wszystkim toku rozumowania; w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania niż na ostateczny efekt pracy, • zapewnianie uczniowi miejsca do pracy umożliwiającego mu bezpośredni kontakt z nauczycielem oraz minimalizującego wpływ czynników powodujących rozproszenie uwagi dziecka, • unikanie wyrywania ucznia do odpowiedzi; jeśli to możliwe, uprzedzanie ucznia (na przerwie lub na początku lekcji), że będzie dzisiaj pytany (umożliwienie przypomnienia wiadomości, skoncentrowania się, a także opanowania napięcia emocjonalnego często blokującego wypowiedź), • naprowadzanie podczas czytania i pisania, - zachęcanie do autokontroli poprawności zapisu notatki, • wydłużanie czasu potrzebnego na pisanie sprawdzianów i kartkówek celem dokładnego przeczytania treści poleceń, • kontrolowanie stopnia zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń, szczególnie podczas sprawdzianów (wolne tempo czytania, słabe rozumienie jednorazowo przeczytanego tekstu może uniemożliwić wykazanie się wiedzą z danego materiału), • wydłużanie limitów czasowych lub zmniejszanie liczby zadań do wykonania podczas pracy samodzielnej ucznia, opartej na odczytywaniu tekstów (uwzględnianie trudności ucznia w zapoznaniu się i opanowaniu nowego materiału), • sprawdzanie, czy uczeń prawidłowo zrozumiał czytane teksty oraz polecenia tekstowe podczas pracy samodzielnej i w razie potrzeby dokładne ich wyjaśnianie,

	• unikanie głośnego czytania (szczególnie nowych tekstów) przez ucznia na forum klasy, • stosowanie wzmocnień pozytywnych